

چالش ها و راهکارهای مدیریت منابع آبی استان در اتاق تبریز بررسی شد

نشست مشترک دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز با حضور جمعی از نخبگان، محققان و اساتید دانشگاهی در حوزه منابع آبی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در ابتدای این نشست گفت: بحران آب یک بحران کشوری و منطقه‌ای است و در حال حاضر شاهد کاهش بی‌رویه منابع آبی در کشور و استان هستیم.

سید باقر شریف زاده با اشاره به اهمیت بحران آب در استان گفت: ما باید راهکارهای کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت در این زمینه ارائه دهیم.

وی با تأکید بر اینکه بحران آب برای بخش خصوصی و دولتی تفاوتی ندارد و همه را شامل می‌شود، افزود: شرایط به وجود آمده ناشی از مدیریت ناصحیح منابع آبی، رشد جمعیت، برداشت بی‌رویه از چاه‌ها و آب‌های زیرزمینی، عدم توجه به استفاده از آب‌های تجدیدپذیر در بخش‌های مختلف و ... است.

درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با اشاره به اهمیت موضوع آب گفت: همانگونه استحضار دارید بحران آب یک مساله ملی است و استان ما نیز در گیر این بحران می‌باشد.

متاسفانه عدم مدیریت درست منابع آبی کشور و فرهنگ سازی در مصرف بهینه، از مهمترین عوامل پیشرفت بحران آب در کشور و استان می‌باشد. لذا بایستی برنامه‌هایی در این راستا تدوین گردد. بر این اساس شورای گفتگوی استان و اتاق بازرگانی تبریز این موضوع را در دستور کار قرار داد تا با بهره‌گیری از دانش اساتید این حوزه، پیشنهادات و راهکارهای عملیاتی به مسئولین ارائه نماید.

طرح‌های علمی ابتر می‌ماند

فاخری فرد؛ استاد دانشکده مهندسی آب دانشگاه تبریز با اشاره به انجام تحقیقات گسترده در حوزه دریاچه ارومیه گفت: اقدامات متعددی از سوی مراجع علمی استان در این زمینه صورت گرفته و حتی به صورت دشت به دشت میزان مصرف آب و تعیین کاربری اراضی مشخص شده است، اما متاسفانه تمامی این طرح‌های علمی تاکنون ابتر مانده و اجرایی نشده‌اند.

وی تأکید کرد: در این شرایط لازم است ما به سمت هوشمندسازی حرکت کنیم، سیستم‌های آبیاری را ارتقا دهیم و با تعیین الگوی کشت، مدیریت بارش‌های غیر فصل زراعی و هدایت بارش‌ها به سمت منابع زیرزمینی تا حدودی شدت بحران آب را کاهش دهیم.

مشکل اصلی ما در بخش اجرایی است

بهرورز ساری صراف؛ استاد دانشگاه تبریز با تأکید بر اینکه مشکل اصلی ما در بخش اجرایی است، خواستار توجه جدی دولت و بخش خصوصی برای برنامه‌ریزی در خصوص مدیریت مصرف آب شد. وی افزایش جمعیت و توسعه بخش کشاورزی را از عوامل تأثیرگذار در افزایش مصرف آب دانست و افزود: اکنون در بسیاری از شهرها شاهد فرونشست زمین به دلیل مصرف بی‌رویه آب‌های زیرزمینی هستیم.

ساری صراف گفت: در حال حاضر مشکل اصلی ما دسترسی به آب با کیفیت نیست، بلکه دسترسی به خود آب است و اگر این موضوع را جدی نگیریم در آینده نزدیک با مشکلات عدیده‌ای مواجه خواهیم شد.

باید به انتقال آب از حوزه‌های دیگر بیندیشیم

محمد امین حجازی؛ رئیس پژوهشکده بیوتکنولوژی صنایع غذایی با اشاره به اینکه هر کشور و منطقه‌ای در حوزه آب مشکلات مخصوص به خود را دارد، گفت: بحث بر سر شناخت مشکل و اراده برای رفع آن است، اما چنانچه مشخص است مسئولین ما هنوز مشکل کمبود آب را باور نداشته و هیچ اراده‌ای نه از سوی مردم و نه از سوی دولت برای مدیریت صحیح منابع آبی دیده نمی‌شود.

وی انتقال آب از سایر حوزه‌ها را یکی از راهکارهای مقابله با بحران کم‌آبی دانست و گفت: در این زمینه سه گزینه دریای خزر، دریاچه سیوان کشور ارمنستان و دریاچه وان کشور ترکیه مطرح بودند که با انجام آزمایش‌های متعدد می‌توان گفت دریاچه وان به دلیل نزدیکی، شرایط آسان انتقال آب و همچنین تطابق پذیری با آب دریاچه ارومیه، بهترین گزینه برای انتقال است.

وی خواستار ورود جدی بخش خصوصی به بحث آب شد و افزود: اگر زمانی اقتصاد دنیا بر پایه نفت قرار داشت، اکنون شاهد هستیم که کشورهای دیگر به دلیل رو به اتمام بودن منابع نفتی به سمت اقتصاد زیست پایه که آب بخش مهم و اساسی آن است، حرکت می‌کنند.

حجازی در خاتمه گفت: روند فعلی نشان می‌دهد که همچنان ما شاهد کاهش منابع آبی و میزان بارندگی‌ها و افزایش تبخیر آب در کشور خواهیم بود و باید به یک منبع مطمئن آبی برای انتقال بیندیشیم.

رضا کهولی؛ پژوهشگر حوزه آب با تأکید بر اینکه موضوع آب و گرمایش زمین یک مساله جهانی است، گفت: بخش علمی استان وظیفه خود را در حوزه مدیریت آب انجام داده است.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر در تمام دنیا بحث بازچرخانی آب مطرح است، اضافه کرد: در بسیاری از کشورها اکنون صنایع از پساب کارخانجات خود در چرخه تولید استفاده می‌کنند. اما ما در اینجا علیرغم احداث چندین تصفیه‌خانه، از آب آشامیدنی در صنایع استفاده می‌کنیم.

کهولی با انتقاد از عدم سرمایه‌گذاری برای استفاده از تکنولوژی‌های جدید در حوزه منابع آبی در کشور، از بخش خصوصی خواست تا برای سرمایه‌گذاری در این زمینه ورود کند.

وی همچنین بر ضرورت همکاری مشترک اتاق تبریز و بخش دانشگاهی، بازچرخانی آب در حوزه شهری و صنعتی، جلوگیری از سدا سازی و مدیریت هوشمند منابع آبی تأکید کرد.

رئیس اداره حفاظت از تالاب‌های محیط زیست استان گفت: بارها و بارها چنین مسائلی را مطرح کرده‌ایم، اما نتیجه‌ای نگرفته‌ایم. واقعیت این است که بحران آب علیرغم جدی بودن، همچنان در استان مدیریت نمی‌شود؛ چنانچه در حوزه دریاچه ارومیه نیز شاهد این قضیه هستیم.

وی تصریح کرد: مشکل مشخص است، راهکار هم توسط نهادهای علمی ارائه شده است، اما هیچ‌یک از این موارد به مرحله اجرایی در نمی‌آید.

یدالله آذرخوا با بیان اینکه نگاه مدیریت باید حوزه‌ای باشد، تأکید کرد: انتقال آب از سایر حوزه‌ها یک راهکار دائمی نیست، بنابراین ما باید بر روی مدیریت مصرف آب تمرکز کنیم.

بهنیا؛ مشاور دبیرخانه شورای گفت و گو گفت: بحث آب تنها یک مساله محیط زیستی نیست و با پیچیدگی‌های متعددی از جمله مسائل اجتماعی، سبک زندگی، مسائل سیاسی-امنیتی و تنش‌های بین‌استانی مرتبط است.

وی تأکید کرد: در حال حاضر ما نتوانسته‌ایم خودمان را با شرایط موجود وفق دهیم، به عنوان مثال همانطور که قبلاً در نقاط کویری کارخانجات فولاد احداث شده است، باز همچنان شاهد اصرار برای راه‌اندازی صنایع آب‌بر در مناطق کم‌آب کشور هستیم.

وی از عدم توجه به بحث بازچرخانی آب در استان انتقاد کرد و گفت: واقعیت این است که اگر کاری برای بخش خصوصی صرفه اقتصادی نداشته باشد، به آن حوزا ورود نمی‌کند و در این زمینه باید

حاکمیت با ارائه مشوق هایی، صنعتگران را به بازچرخانی آب تشویق کند.

وی گفت: ما نباید مساله آب را در حد یک وزارتخانه کاهش دهیم، بلکه باید پیچیدگی های موجود را به رسمیت بشناسیم و دانش محور حرکت کنیم و آماده پذیرش و ارائه راهکارهای جدید باشیم. مهران چراغی نماینده شرکت آب منطقه ای عدم توسعه متوازن در کشور را یکی از دلایل اصلی بروز بحران در بخش منابع آبی عنوان کرد. وی با بیان اینکه ارزش اقتصادی آب در کشور چندان جدی گرفته نشده است، افزود: قیمت آب باید بر اساس عرضه و تقاضا تعیین شود تا از مصرف بی رویه آن جلوگیری شود.